

VEČERNI LIST

Posamezna številka 60 vln.

NEODVISEN DNEVNIK

Posamezna številka 60 vln.

Cene po pošti:
za celo leto . . . 84—
za pol leta . . . 42—
za četrt leta . . . 27—
za 1 mesec . . . 7—
Za Ljubljano mesečno 7/8
za preostalo mesto 12/13—
Uredništvo in uprava:
Kopitarjeva ulica št. 8
Uredn. telefon šte. 58

Dan skupnosti.

Sredi razrednih bojev dan socialnega miru, sredi splošnih groženj in žugajočih pesti glas resničnega bratstva, sredi obsega interesnega sovraštva plamen vzajemne ljubezni — to je mariborski brlovski tabor.

Pomeril se je Orel s pticami v državi in jih nadkrilil. Sosednja ljudstva in države je pozval, da pridejo gledat njegov drzni let, njegov solnčni dvig, v katerem kipi mladost junaka, sila zmagovite duševne moči.

Kdo je družina, ki prihaja? Kdo je Orel, ki se ji vije v ideale neba iz sredine arčne krvi, iz globine po vekovih utrjene ljudske duše? — Ta družina je slovensko jugoslovansko ljudstvo. Ta Orel je najknejši sin našega rodu, ki se je v dolgih dnevih stoletij, ko mu je bilo odrečeno vse materijalno, oklenil vzorov izven materije, izven stvari. Danes kraljuje nad stvarjo.

Odrekli so mu gospodarstvo nad slovensko zemljo — — — danes leta z vladarskim letom po državi Jugoslaviji. Odrekli so mu plemiške pravice — — — danes se ozirajo k njemu državljani širših državnih meja kot k najplemenitejšemu varuhu. Odrekli so mu mesto v zboru veljakov lastne domovine — — — danes prihaja k njemu več kot veljava sveta, kraljev in papežev poslanec.

Kdo je to naredil? Kdo te je dvignil tako, rod naš neznani teptani? Dvignil te je vzor tvoj, na prestol te posaja krščanska misel, s katero si se zrastle v eno.

Glej, razvaline na okoli. Vsa Evropa doživlja strašno uro. Lastni sinovi razbijajo skupno hišo svojih očetov. Starejši davijo mlajše in mlajši koljejo starejše — — — potoki krvi — — — zubli socialnega sovraštva — — — pepel uničenega gospodarstva — — — ti pa zbiraš starejše in mlajše, očete in sinove, matere in hčere, svake in sokrve. Stanovi si podajajo roke. Mladenci različnih poklicev se pozdravljajo, pripravljajo na enoten skupni nastop, pod enotnim skupnim vodstvom.

Kdo si ti čudežna ideja, ki delaš, kar se ni posrečilo oboroženim armadam in tudi ne vsem evropskim diplomatom? Ti ideja naša, ti vila tako iskane, s takim hrepenenjem zaželjene družabne harmonije, zoveš se misel krščanska, zora naše bodočnosti, žarna zvezda osrečujočih časov.

Brez krvi in bodala zbiraš ljudi, duševne v enoten krog, ustvarjaš mariborski dan. Delavec industrijski in kmetijski, obrtnik in kmet, tisti, ki ima, in tisti, ki nima, tisti, ki je v časti in tisti, ki je v nečasti, gledata v tebi skupno človeško vrednost, občudujeta v eden drugem, kar je višjega, duševnega, božjega, in po tem se spoštujeta, po tej odliki se častita.

Ob tem splošnem zborovanju dviga zastavo ne nazadnjem mestu delavska ideja. Njen prapor drži v roki strokovna organizacija krščansko mislečega delavstva, Jugoslovanska strokovna zveza. Vse stroke, vse kategorije, vse zapostavljene, vse delavske ljudi zbira in jih vodi ob mariborskem dnevu takorekoč prvič pred lice sveta, da potem, ko je strnila delavski stan v lastni državi v enoten discipliniran zbor, pomnoži s tem zborom mednarodno silo urejenega delavstva. — Ponošen, z veseljem osvetljen je ob tem zborovanju delavski pogled. Kjer krščanstvo zmaguje, delavec zmaguje. V njegovem evangelju je zapisano: čast delu, ugled delu, plačilo delu.

Zato zboruje Jugoslovanska strokovna zveza v Mariboru v lastni dvorani. Potem se snidejo vse njene veje, po zastopnikih vsaj, jutraj ob osmih k otvoritvenemu shodu, se razdele za tem na tri oddelke v socialnopolitično, kulturnodelavsko in organizacijsko izpopolnjevalno sekcijo ogledati nove smernice, ugotoviti resolucije in jih predložiti popoldne slavnostnemu sklepnemu zborovanju.

Nihče ni tako zmogen živeti za svetlobo, kakor tisti, ki se je odrekel temi, nihče tako sposoben bojevati boj za ideal duha, kakor tisti, ki ni obložen s stvarjo.

jo. — — — Delavec nima kaj izgubiti izmed stvarnega, zato je najbolj poklicani, da izvojuje zmago družabnih, duševnih in gospodarskih vzorov. Zato je mariborski slavnostni dan odlično delavski dan. Prosta nizkih vezi se krščanstvo in delavstvo ob tako vzvišeni manifestaciji srečujeta v objemu. Porok sta uresničenju hrepenenja, ki vre iz prsi slovanskega ljudstva. Zakaj iz enega studenta izvira družabna sreča in ista misel, ki se zove krščansko-družabna, krščansko gospodarsko načelo, vodi jugoslovansko ljudstvo, vse njegove stanove, k enotnemu jasnemu dnevu, ob katerem se poljubujeta pravica in mir s poljubi golgotске Kristove ljubezni.

Dr. Gosarjeva stano- vanjska naredba v narodnem predstavi- ništvu.

Poslanec Fran Smodej je stavil na ministra za socialno politiko vprašanje radi stanovaljske naredbe pokrajinske vlade za Slovenijo ter je na seji 15. t. m. utemeljeval svoje vprašanje sledeče:

Kakor po vse večjih mestih, vlada tudi v Ljubljani pomanjkanje stanovanj. Dosedaj je ugotovljeno, da je v Ljubljani 500 družin brez strehe; če računamo še, da se priseli v ljubljanski stanovaljski okoliš še okoli 300 družin, bo okoli 800 družin brez strehe. Centralna vlada je večkrat, tudi v parlamentu dobila pobudo, da naj skuša od pomoči tej stanovaljski bedi. Toda do zadnjega časa centralna vlada žal tega ni storila. Šele minister pravde nam je zadnjič povedal v skupščini, da je predložil neko naredbo, toda ta naredba ni prišla pred parlament, da bi mogli glede nje zavzeti stališče.

Gospod minister je hvalevredno izjavil, da hoče meseca avgusta sklicati anketo, ki naj se posvetuje o stanovaljskem vprašanju. Toda to vprašanje je tako nujno, da ne trpi nikakega odlašanja. Sklepi, ki jih bo storila ta anketa, se bodo mogli izvršiti šele prihodnje leto, morebiti niti v prihodnjem letu ne. Zato je pokrajinska vlada v Ljubljani, kakor se je o tem že govorilo v tej zbornici, izdala stanovaljsko naredbo, s katero hoče od pomoči stanovaljski bedi. Kakor sem izvedel, je imela ta naredba tudi velik praktičen uspeh, tako da je že sedaj zagotovljenih 150 stanovanj; če bo centralna vlada podpirala to naredbo, bo že letošnje leto zagotovljenih 200—250 novih stanovanj.

Ker pa skušajo razni kapitalistični elementi, kakor se meni zdi, potom svojih zastopnikov vplivati na ministra za socialno politiko, da bi se stanovaljska naredba ljubljanske pokrajinske vlade onemogočila, zato sem stavil vprašanje na gospoda ministra za socialno politiko ne glede na to, da se je o stvari tu že govorilo. To storim radi tega: Najprej je po mojem prepričanju naredba, ki jo je izdala pokrajinska vlada za Slovenijo, legaina, ker se opira na pooblastilni zakon iz leta 1917, ki v Sloveniji še ni razveljavljen. Toda zame ni toliko merodajno, ali smatra centralna vlada to naredbo pokrajinske vlade za zakonito ali ne; zame je merodajna socialna potreba. Ako ni centralna vlada v tem oziru pravčasno storila svoje dolžnosti, smatram, da je pokrajinska vlada upravičena, da stori glede tega vprašanja nekaj v svojem delokrogu. Saj vendar ne gre, da bi še tretjo zimo prezebali ljudje, v prvi vrsti delavci, v barakah in železniških vrstih, kakor je bilo to lansko in letošnjo zimo.

Zato si dovoljujem vprašati gospoda ministra za socialno politiko:

Ali hoče gospod minister stanovaljsko akcijo pokrajinske vlade za Slovenijo pospešiti s tem, da stanovaljsko naredbo poverjeništvu za socialno skrbstvo v Ljubljani z vsemi centralni vladi razpoložljivimi sredstvi podpre in omogoči njen uspeh že v bližnjih mesecih.

Odgovor ministra dr. Vekoslava Ku-

Gospodu poslancu moram odgovoriti na njegovo vprašanje nastopno:

Kar se tiče formalne strani naredbe

pokrajinske vlade v Ljubljani z dne 6. aprila t. l., ne bi hotel tega vprašanja rešiti jaz sam, ker se gre tu, kakor je omenil tudi gospod poslanec, za vprašanje kompetence pokrajinske vlade proti centralni vladi. Torej bi ne bilo primerno, če bi tako kompetenčno vprašanje reševal en sam minister. Zato je ministrski svet principiarno sklenil, da je treba naredbo pokrajinske vlade v Ljubljani predložiti pristojnemu komiteju v ministrstvu, to je socialno-političnemu komiteju, da on sklepa o tem, ali je bila ta naredba v okviru obstoječih zakonov ali ne. Dalje je sklenil ministrski svet, da se prizna pristojnost v tem vprašanju gospodu ministru pravde, ki ima čuvati nad tem, da so naredbe pokrajinskih vlad v okviru obstoječih zakonov.

S tega stališča moram reči gospodu poslancu, da se vprašanje veljavnosti stanovaljske naredbe v Ljubljani ne tiče mene samega, ampak da sem tu solidaren z ministrskim svetom in da bo v tem oziru že storil gospod minister vse potrebno.

Kar se pa tiče praktične strani te naredbe, mi more potrditi gospod poverjenik za socialno skrbstvo v Ljubljani, da sem se jaz razgovarjal o tej stvari v prvih dneh, ko sem nastopil svoje mesto, da smo se dogovorili, kako se bo v tem pogledu postopalo in da sem skušal v zadnjem času iti na roko gospodu poverjeniku za socialno skrb v Ljubljani, da bo njegova naredba vspela, kar se tiče stvarnega uspeha.

Priznam, da se je gospod poverjenik zelo potrudil in upam, da bo imel tudi nekoliko uspeha. Mislim pa, da to še ne bo vse in da ni mogoče vsega pričakovati od te naredbe.

Ker je omenil gospod poslanec, da je to prepozno, če se posvetujemo šele v avgustu o tem, kaj se ima storiti za pospeševanje zidanja stanovanj in za boj proti sedanji stanovaljski mizeriji, moram omeniti še to, da se je vršila baš včeraj seja načelnikov vseh ministrstev, ki tu pridejo v poštev, in da se je dosegel sporazum tudi z gospodom finančnim ministrom, da se bodo razširile one polajšave, ki so bile po sklepu ministrskega sveta z naredbo z dne

1. junija t. l. dovoljene za področje Srbije in Črne Gore, razširile tudi na prečanske pokrajine. Upam, da se bo na ta način dosegel uspeh, da se bo več zidalo, če ne letos, pa vsaj prihodnje leto. Kajti ne smemo se varati, da se more to leto storiti kaj znatnega, ampak rešitev stanovaljskega vprašanja bo zahtevala daljšo vrsto let.

Zamišljena je tudi, kakor je gospod poslanec omenil, nadaljnja akcija, kjer se bo razpravljalo o nadaljnjih korakih, kako bi se čimprej od pomoglo stanovaljski bedi. Mislim pa, da bi bilo potrebno, da postopajo v tem pogledu pokrajinske vlade, ki imajo v prvi vrsti skrbeti za prebivalstvo, enako. Ne priznavam gospodu poslancu, da je bilo potrebno, da je izdala ljubljanska pokrajinska vlada stanovaljske naredbe na svojo roko in da se je tako izpostavila nevarnosti. Ona bi naj bila to naredbo predložila ministrskemu svetu in tako bi se bila izognila vsem nevarnostim in tresljajem, ki jim je bila tako izpostavljena.

Če bodo pokrajinske vlade tako postopale, da ne bodo toliko gledale na svojo kompetentnost in kompetentnost pokrajinske vlade, mislim, da se bo reševalo stanovaljsko vprašanje vsaj tako hitro kakor sedaj, a uspešneje in enako za celo državo.

K odgovoru g. ministra pripomni poslanec Fran Smodej:

K odgovoru g. ministra za socialno politiko pripomnim samo to, da ni bilo za celo državo nobenega zakona in nobene stanovaljske naredbe. Zato ne more biti govora o tem, da ministrski svet razpravlja, ali je bila naredba pokrajinske vlade v soglasju z naredbo centralne vlade! (Poslanec dr. Lukinč: »Mora biti!«) Pa ni bilo take naredbe! Naredba pokrajinske vlade v Ljubljani je bila prva naredba take vrste, ki je pri nas sploh izšla. Jaz sem samo vesel, da je poverjenstvo za socialno skrbstvo v Ljubljani dalo pobudo za to lepo akcijo. V ostalem se zadovoljujem z odgovorom gospoda ministra, ker jamči, da bo podpisal hvalevredno akcijo poverjenstva za soc. skrbstvo v Ljubljani, in da se je centralna vlada vendar enkrat lotila tega nujnega vprašanja.

Ugoden potek vladne krize.

LDU Belgrad, 27. julija. (Uradno) Danes ob desetih dopoldne so se sestali v predsedstvu ministrskega sveta na eni strani ministri dr. Vesnić in dr. Momčilo Ninčič ter Drašković in Pribičević na drugi strani, da bi izmenjali svoja mnenja glede sestave nove vlade. Razgovori so trajali do trinajstih. Del težkoč za sestavo novega kabineta je premagan. Pregovori se jutri nadaljujejo.

LDU Belgrad, 27. julija. Na sestanku predstavnikov obeh parlamentarnih skupin, ki so se ga udeležili ministri dr. Momčilo Ninčič in Milenko Vesnić na eni strani, a Pribičević in Drašković na drugi strani, se je dosegel sporazumjenje v členu 15. volilnega zakona in v programu, da se čimprej vrše volitve v konstituanto. Na sestanku se je razpravljalo tudi o načrtu

ustave, ki ga je izdelal Stojan Protič. Načrt se je dal v tisk skupno z načrtom, ki ga je sestavil ustavotvorni odbor. Delegati so se zedinili v tem, da morejo tudi posamezne parlamentarne skupine izraziti svoje misli. Izjave posameznih strank bodo tiskali vzporedno v skupnem načrtu ustave. Na ta način bo omogočeno vsem političnim skupinam, da dajo svojo jasno in odkrito sodbo o najvažnejšem državnem vprašanju. Kar se tiče nameščenja uradnikov, je dosežen sporazum. Tudi so določili red za razgovore. Najprej se bo reševalo vprašanje izvoza, nato agrarna reforma, končno pa vprašanje deželnih vlad. Istotako so odločili, da naroče odborikom vseh političnih skupin, naj poizkusijo najti skupno pot za reševanje spornih vprašanj.

Pogajanja za premirje med Rusi in Poljaki.

Dunaj, (Izv. por.) Na ponudbo poljskega vrhovnega poveljstva za premirje je odgovoril ruski vrhovni poveljnik frontnih čet Tukačevski, da morejo poljski parlamentarji prekoračiti rusko fronto 30. julija, kakor je predlaol poljski poveljnik, in sicer na cesti Baranoviči—Brest-Litovsk ob

8. uri zvečer. Parlamentarji se morajo približati pod varstvom bele zastave in se ukloniti določbam službenega reda rdeče armade o sprejemu in sprejemu parlamentarjev. Po sprejemu jih bodo sprejeli v Baranoviči, kjer bo sestanek z zastopniki boljševiške armade.

Albanci zavzeli Valono.

LDU Belgrad, 27. julija. Iz Aten javljajo, da so Albanci 23. t. m. zavzeli Valo-

no, in to po ljuti borbi, ki je trajala šest ur.

ITALIJANSKA NASILJA.

LDU Reka, 26. julija. V petek je zboroval reški mestni svet v tajni seji. Določeno je, da se umirovijo vsi učitelji in učiteljice, katerih mišljenje se ne zлага s fanatičnim mišljenjem tiste reške manjšine, ki terorizira v tem trenutku vse mesto. Ob enem so napravili korake proti onim mestnim trgovcem, ki nečejo sprejemati

italijanskih lir. Župan je izjavil, da pride te dni iz Genove transport reških otrok, ki se že dalje časa nahajajo tam na letovišču. — Zanimivo je, da na Reki že dolgo časa niso izplačali pokojnin. Na vprašanje mestnega svetovalca glede tega je župan izjavil, da ni mogoče izplačevati pokojnin, ker je mestna blagajna prazna.

Kako začnemo s socializacijo?

V zadnjem času je naše delavstvo stopilo v odločen boj za delavske zbornice, Misel, da naj delavstvo samo po svojih zastopnikih odloča o svojih stanovskih zadevah, je predvsem vsled mogočne agitacije kršč. socialnega gibanja, — globoko prodrla med delavske vrste. Ta boj za delavske zbornice se bo odločil ob volitvah: če bo delavstvo sledilo komunističnim študentom, se bo moralo zadovoljiti z večno tolažbo o revoluciji, — če si bo pa, močno organizirano, priborilo v resnem boju dovolj političnega vpliva, bo moglo začeti z uresničevanjem svojih velikih ciljev.

Dozdeva se, da delavstvo v trumah zapušča komunistični tabor in da hoče z resnobnim delom in trdim bojem delati na to, da se pri nas izvedejo reforme, ki jih zahteva krščansko-social. proletarijat. Ena izmed prvih in glavnih bojnih točk je socializacija. Na zadnjem shodu zaupnikov S. L. S. so delavski in kmetijski zastopniki naj dobe pravico, sodelovati pri soluciji:

»Premogovniki, plavži in rudniki in kjer kaže socialna korist, tudi druga podjetja naj se socializirajo. Njih uprava naj se izroči upravnim odborom, sestavljenim iz zastopnikov javnih oblasti ter iz zastopnikov delavcev, uradnikov in konsumentov. Zastopniki naj se volijo po proporciju. Če je podjetje primerno za združbo, naj se pozadruži.«

Slovenska ljudska stranka nima navade, sklepati resolucij zato, da izginijo v miznicah. Delavno krščansko ljudstvo hoče socializacijo industrijskih obratov in jo bo izvedlo. Tudi kmetijski zaupniki so z navdušenjem glasovali zanjo in poudarjali, da hočejo onim kmetiskim sinovom, ki pojdejo v tvornice, zagotoviti pošteno plačilo za pošteno delo. Tu se je ravno pokazalo, kako ozko so zvezani interesi delavca in kmeta.

Pred nas stopi vprašanje, kako bomo začeli s socializacijo. Čez noč ne pojde. Korak za korakom si bo delavstvo moralo pridobiti tal v obratih. In prvi korak naj bi bil ta-le: Od delavstva izvoljeni zaupniki naj dobe pravico, sodelovati pri upravi, imeti vpogled v vodstvo podjetij, oni naj imajo besedo, ko se določajo mezde. Dajejo naj vodstvu informacije o željah in zahtevah delavstva. Ti zaupniški delavski sveti naj bi se volili po proporciju.

Istočasno se pa zakonito določi, da imajo uslužbenci industrijskih obratov (delavci in uradniki) pravico, biti deležni na čistem dobičku. Delež, ki ga dobi delavstvo, določi komisija, sestavljena iz delavskih zaupnikov, zastopnikov javnih oblasti in konsumentov.

Kaj bi bila posledica teh prvih korakov do socializacije? Delavstvo bo sodeleženo pri upravi obratov. Imelo bo vpogled v trgovske posle, videlo bo, kako uspeva podjetje, spoznalo bo ves notranji ustroj tovarne. Torej bo moglo z mnogo večjo sigurnostjo staviti mezdne zahteve in bo vedelo, kako daleč sme iti, ne da bi ogrozilo obstoj industrije. Kapitalistom bi delavci izvilili iz rok nevarno orožje, s katerim se danes bore proti delavskim zahtevam: oni radi poudarjajo, da bodo morali zapreti tovarne, če ugodijo delavskim zahtevam. Delavski zaupniški sveti bi se pa na lastne oči prepričali, ali je obrat v nevarnosti ali pa so te tožbe samo pesek v oči. Zaupniki bi mogli izknjig ugotoviti, da podjetje dobro uspeva in da lahko ugodijo delavskim zahtevam. Če bi se podjetnik kljub temu branil, ugoditi upravičenim zahtevam delavstva, potem bi moral nastopiti z vsem poudarkom zastopnik oblasti; ta bi opozoril podjetnika na njegovo dolžnost. Če bi se podjetnik kljub temu upiral, bi mu mogli po zakonu odvzeti ves vpliv na vodstvo tovarne.

Nadalje bi bili delavci deležni čistega dobička. To je potrebno in pravično. To bo prineslo tudi več veselja do dela, več solnce in zanimanja v tovarne, ko bo vsak delavec vedel, da dela tudi zase in da je tudi zanj koristno, če obrat uspeva.

To je prvi korak do socializacije. Krščansko-socialno delavstvo v Jugoslaviji pojde z vso silo v boj zanjo. Z mogočno organizacijo si bo naš proletarijat pridobil svojo pravico v kapitalističnem svetu. Pravico do kruha in pravico do sodoščevanja v obratih!

KONVENCIJA GLEDE PLOVNIH REK V PARIZU.

LDU Belgrad, 27. julija. (Uradno.) Dne 1. avgusta se v Parizu sestane konferenca, ki bo določila splošne konvencije glede plovnih rek. H konferenci so pozvane vse zainteresirane države. Za podonavsko konfederacijo bosta konferenci prisostvovala dva Nemca in po en avstrijski, jugoslovanski, madžarski, češkoslovaški, rumunski, bolgarski, francoski, italijanski in angleški delegat. Pozvana sta tudi angleška predstavnika Huyes in Troubridge, ki bosta podala svoje referate.

NAŠI UJETNIKI V RDEČI ARMADI.

Dunaj, 27. julija. (Izvirno.) Iz Rusije vrnivši ujetniki pripovedujejo, da je sovjetska Rusija ustavila nadaljnje vračanje vojnih ujetnikov v Sibirijo ter ujetnike mobilizirala v svoji delavski armadi. Ta naredba, ki nasprotuje pogodbi o izmenjavi ujetnikov, naj b ostala v veljavi do 15. septembra. Ujetniki morajo opravljati dela v uralskih rudnikih, deloma pa tudi pri žetvi opravljati težka dela.

RUSI ZAVZELI BRODY.

LDU Varšava, 27. julija. (Brezlično.) Frontno poročilo od 26. t. m.: Sovražni oddelki, ki prodirajo ob cesti iz Grodna v Bialistok, so zasedli Sokolko. Južno od železniške proge Volkovsk-Bialistok so zasedli sovražniki Swylocz. V odseku Dereza je 14. pehotna divizija odbila vse sovražne napade na črto ob Jasioldi. V Polelju majhne praske. Na južni fronti smo morali vsled prehudega sovražnega pritiska izprazniti Brody. Ob Dnjestrju, v odseku Ivanje Puste so prekorčili boljševiki Zbruc na odseku fronte, kjer se nahajajo ukrajinske čete ter zasedli Ljubjanko in Czarno Karczmo. Boji se nadaljujejo.

LDU Washington, 27. julija. (Brezlično.) »Associated Press« javlja iz Varšave, da so Poljaki prošli teden izpraznili Bialistok. Od 80.000 prebivalcev jih je zbežalo več kot 50.000 pred boljševiki. Vse prodajalne v Bialistoku so zaprte. Pol kg kruha stane v Bialistoku 60 ameriških centov.

POGODBA MED AVSTRIJO IN RUSIJO.

LDU Dunaj, 27. julija. (DunkU.) »Politische Korrespondenz« piše: Inozemski in tuzemski časopisi raznih strank različno kombinirajo vesti o sklepu pogodbe med Avstrijo in Rusijo. Vočigled vsem tem vestem, naj pribijemo, da med avstrijsko republiko in rusko sovjetsko vlado ne obstoje drugi dogovori, kakor oni, ki so bili že objavljeni. Potemtakem so vsi zaključki, posebno oni, ki izvirajo iz prihoda ruskega delegata na Dunaj, izmišljeni. Določila pogodbe glede vojnih ujetnikov je odobrila celokupna državna vlada. V sporazumu z zastopniki vseh parlamentarnih strank. Pogodba je bila tudi javnosti predložena. Demokratična republika Avstrija noče z nikomur in na noben način imeti tajnih diplomatskih stikov.

Naprodaj.

(Iz vrst delavstva.)

Marsikaj tako človek stakne tu in tam po svetu. Pred par dnevi sem slučajno natekel na pogovor, ki me je začel zanimati, in se mi je zdel precejšnje važnosti. Napel sem flsti čut, ki se mu pravi posluš, da mi kakšna besedica ne uide.

Pogovor se je sukal okrog delavskih organizacij. Zato me je stvar še bolj zanimala, posebno, ker je bil eden izmed dveh, ki sta se pogovarjala, velekapitalist. Šlo je predvsem za kršč. soc. strokovno organizacijo in soc. demokrasko. Prišla sta v pogovoru do one točke, pri kateri se po navadi kapitalistu obraz skremži, namreč: mezdni boji, pogajanja, zahteve, ki jih delavstvo stavi potom svojih organizacij. Pri tem se pa podjetnik izrazi, da je vsakemu podjetniku ljubše, ako so v njegovem obratu delavci organizirani v socialistični organizaciji kot pa v krščansko-socialni. Drugemu seveda to ni šlo tako hitro v glavo in je vprašal podjetnika, naj pove vzroke in pomislike, ki jih imajo podjetniki napram krščanski socialni delavski organizaciji. Sedaj omenjeni podjetnik prične približno tako-le: »Jaz tega ne zanikam, da nisem z vrst kapitalistov. Imam v Sloveiji eno tovarno, udeležen sem pa pri podjetjih na Nemškem. Angleskem ni v Ameriki, prepotoval sem precej držav, se zanimal za odnošaje, kakor doma tako tudi v drugih državah med podjetniki in delavskimi organizacijami, slišal sem različna mnenja, ampak eno je bilo pri vseh enako, in to je odgovor na mojo poprej izrečeno trditev glede organizacij. Veliko podjetnikov mi je dalo to zatrdilo: »Verjemite mi, da bi imel veliko rajši moje delavce, ako bi bili vsi organizirani v socialistični organizaciji kakor pa, če so v krščansko-socialni, ker socialistična organizacija se da podkupiti, dočim se pri krščansko-socialni organizaciji s takimi stvarmi nič ne da narediti. In na to Vam lahko prisežem, da sem govoril resnico. To trditev, katero sem sedaj nasproti Vam izrekel, nisem slišal samo od enega, temveč kamor sem prišel, kakor sem že poprej omenil.«

S tem je bil med njima tudi pogovor glede strokovnih organizacij izčrpan. Drugi pogovori me potem pa niso zanimali; glavno me je zanimalo to, kakšno sodbo bo izrekel, in to sem zvedel.

Od naše strani smo se tega vprašanja bolj ogibali, ker ako človek nima dokazov, je boljše, da molči, ampak zgoraj navedeno je pa izjava podjetnika, na katerega besede se lahko zanesemo, v kolikor se je bilo mogoče informirati.

Premišljeval sem, da li je to mogoče. Meni se zdi naravno, ker pristaš materialistične organizacije vidi rešitev svojega

socialnega programa že v tem, ako on sam že postane deležen odpadkov s kapitalistične mize, akoprav bi bili to judežev groši, za katere prodaja svoje sodelavce.

Politične novice.

— Komisija za izdelavo ustave. Komisija za izdelavo ustave in osnovnih zakonov v zvezi z ustavo je zaključila svoje delo glede načrta ustave in zakonov in začela izdelovati zakonski načrt o upravnih razdelitvi Jugoslavije.

— Odhod francoskih misij. Kakor doznava belgrajski presbiter, odpotujejo v kratkem iz Jugoslavije vse francoske misije, ki se še tu nahajajo.

— Izjava rumunskega poslanika v Belgradu. »Pravda« poroča: Že 20 dni se ponatiskujejo po listih v naši državi vesti o mobilizaciji v Rumuniji, o vpadu boljševikov v Besarabijo, o zavzetju Černovic itd. Radi tega smo se obrnili ponovno na tukajšnjega rumunskega poslanika in dobili od njega pojasnilo, da ni na vsem nobene resnice. V Rumuniji vlada popoln red in mir, na mejah ni nobenega gibanja in rumunska vlada ne dela nobenih vojnih priprav. V tem smislu je tudi rumunsko poslanništvo prejelo brzojavke od ministrov Avarasca in Joneska. Poslanstvu istotako ni znano ničesar o nameri rumunskega kralja, da bi posejil Belgrad.

— Bajski Madžari in Nemci za Jugoslavijo. Ko se je minoli teden vozila mednarodno komisija za določitev meja iz Subotice v Pečuh, je množica 5000 Madžarov in Nemcev v Balčamašu ustavila vlak in izročila komisiji spomenico, v kateri zahtevajo, naj se bajski trikot pripoji Jugoslaviji. Enako spomenico so v Bikiću izročili komisiji Madžari, ki jih je prišlo na postajo 3000. V Baji sami pa je sprejelo komisijo na kolodvoru nad 10.000 organiziranih delavcev, so istotako zahtevali, da ostane Baja pod Jugoslavijo.

— Židje in kapitalisti vkup. Demokratska »Pravda« v Belgradu je čez vse mere zadovoljna s novosadskim »Deutsches Volksblatt-om«, ki je glasilo pangermanskega Bunda. Temu se ni čuditi, ker se tako okolu enega kakor drugega lista zbira »cvet« židovstva in kapitalizma. Tako so se bratci našli preko vseh narodnostnih ovir.

— Pomiloščenje subotičkih obsojencev. Regent je pomilošstil osmorico subotičkih upornikov, ki so bili obsojeni na smrt, kaznen se jim izpremeni v daljšo ali krajšo ječo.

— Nemčija in Rusija. Pod tem naslovom se peča »Arbeiter Zeitung« z dvojno možnostjo: da bi hotela ententa prevzati čete in vojno blago na Poljsko preko Nemčije in da bi se hoteli nemški generali z vojno močjo Nemčije vdinjati ententi v vojni proti Rusiji proti temu, da bi dobili plačilo v ozemljih na račun Poljske. List pravi, da se bo taki nameri uprl nemški proletarijat z oboroženo roko. »Zločin na bodočnosti nemškega naroda bi bil — nadaljuje list — ako bi se Nemčija za skledo laže prodala ententi in vodila njeno vojno proti Rusiji. Nemčija z Rusijo ne sme priti v sovraštvo. Ne sme se ponižati za najemnega vojaka zapadnega imperializma. Nemški proletarijat ne more posnemati ruskih metod razrednega boja, ne more in noče se pa tudi dati zlorabljati kot orodje v boju proti ruskemu proletariatu. In nemški proletarijat je močan dovolj, da tako nakano prepreči. Moč nemškega proletariata bo svetu prihranila prizor, da bi Ludendorff pod Fochovim vrhovnim poveljstvom korakal v boj proti Brusilovu. Ententa nemških tal in nemškega orožja ne bo uporabljala proti Rusiji.

— Dvomljiv mažarski dementi. Ogrski tel. korespondenčni urad je demetiral poročila nekaterih listov o delni in splošni mobilizaciji na Ogrskem kot popolnoma neresnične. Kdor pa je nekoliko poučen o pisavi mažarskega časopisja, na ta dementi ne bo mnogo dal.

Vse skupine, ki so vzele legitimacije za Maribor in še denarja niso poslale, naj store to nemudoma. Denar se naj pošlje po poštni nakaznici na Jugoslov. Strokovno Zveo, in ne po položnici.

— Na kakšna pota je zašlo češko delavstvo. Brnski »Den« piše: Boljševiško gibanje je najbolj zakrivilo razpor v naši republiki. Češko delavstvo služi morda nevede židovsko-kapitalističnim interesom. Kako vse drugačnih nazorov so bili delavci ob početku svojega gibanja, o tem priča tale: dogodek: dr. Chleborad je sklical na 17. meseca grudnia 1867. I. shod praškega delavstva na Strličski otok, na katerem se je razpravljalo o ustanovitvi delavskega društva »Oula«. Udeležencev ni bilo dosti, sešlo se je le nekaj nad 60 delavcev, ki so sprejeli Chleboradov predlog. Na 1. dan marca se je vršil zopet shod, na katerem je bil dr. Chleborad izvoljen za predsednika. — Deputacija je prosila kardinala Schwarzenberga, da bi poslovanje »Oula« blagoslovil s slovesno sv. mašo na Tinu. Društvena zastava je bila blagoslovljena ob

slovesni službi božji. Dr. Chleborad je pričel svoj govor povodom pokladijanja temeljne kamna za Narodno gledališče na manifestacijskem delavskem shodu z besedami: »V imenu troedinega Boga, v imenu svetnikov naših čeških patronov otvarjam prvi shod čeških delavcev.« Na shodu je bila sprejeta resolucija, koje konec se je glasil: »V kar Bog pomozil!« — Ali že leta 1873 je imelo njih glasilo napis: »Delniške Listy, Časopis socialno demokratovski. Pač lep začetek a konec?

Dnevne novice.

— Lumparija s sladkorjem. V zadnjem času so cene sladkorja nekoliko padale, vendar še dolgo ne tako, da bi si delavska družina mogla kupiti potrebno količino sladkorja. Pretekli teden je bil sladkor po 50—52 K za 1 kg. V petek pa je kar naenkrat zmanjkalo v vseh ljubljanskih trgovinah sladkorja in ga ni bilo dobiti za prav nobeno ceno. Vsak trgovec sladkorja je dobil namreč v petek dopoldne listek od nekega trgovskega kartela, da naj preneha s prodajo sladkorja do nadaljnjega, da se določijo enotne sladkorne cene. Sladkorja je bilo v petek v ljubljanskih skladiščih in pri trgovcih, kakor to trdijo poznavalci razmer, najmanj 60 vagonov, kljub temu pa je izginil iz prometa. Obenem pa se je iz gotovih ljubljanskih trgovskih krogov razširila po Ljubljani zlobna in neresnična vest, da se je potopila ameriška jadrnica, ki vozi za sladkorno centralo v Ljubljani 16 vagonov ameriškega sladkorja. To pa je zlobna laž, ker je prošlo sredo došla jadrnica srečno v Sicilijo in je odplul v petek iz Trsta parnik, ki ji bo pomagal, da hitreje pride v Trst. To je resnica, vse drugo je hudobija in zopetni neodpustljiv naskok na uboge konsumente, predvsem delavstvo. Kakor čujemo, bodo postavili ceno za sladkor na 66 K za kilogram, dast-ravno so nam pred kratkim obljubljali, da bo kilogram sladkorja veljal okroglo 40 K ali pa še manj. Opominjamo trgovce in vse, ki imajo manipulacijo sladkorja, naj vendar prenehajo z odiranjem. Oderuštvo je danes izdajstvo nad domovino in dolžnost države bi bila, da oderuštvo po zakonih o veleizdaji kaznuje. Delavstvo itak letos ni uživalo sladkorja in najbolje bi bilo, da se združijo vsi konsumenti in bojkotirajo sladkor toliko časa, da bo ta po primerni in tudi delavstvu dosegljivi ceni.

— Štrajk v predilnici v Dugiresi na Hrvaškem traja že sedem tednov. Delavstvo bi šlo rado zopet na delo, toda tovarniško ravnanje se noče niti pogajati in računa na to, da se bo delavstvo končno brezpogojno udalo in šlo delat za dotedanjo plačo 70 K tedensko. Sedaj ravnanje tovarniškega celotnega grozi, da bo vrglo delavstvo iz stanovanj. Poverjenstvo za socialno skrb doslej za delavstvo ni ničesar storilo. Pač pa je parkrat poslalo v Dugareso svoje zastopnike, a ti so paktirali s tovarno, kjer so jih pogostili in jim dali svoje informacije. To je nedopustno. Ali mora delavec vselej najprej iti na ulico, da se poklicani činitelji zdramijo in zavedo svojih dolžnosti? In ali kapitalisti res mislijo, da je sedaj, ko se je delavstvo samo odpovedalo komunizmu, pokopana delavska stvar sama? Motijo se!

— Razdelitev zemlje v novosadskem okraju. Doslej se je razdelilo od veleposestev v novo sadskem okraju 3723 oral zemlje. Razdelitve je bilo deležnih 727 revnih oseb in prostovoljcev. Prostovoljci 230 po številu — so dobili po 5 do 9 oral, ostali po 3 do 4 orale. Za zemljo prosijo še 130 prostovoljcev.

— Izvoz subih češpelj. Strokovnjaki računajo na podlagi dobljenih podatkov na to, da bodo mogli letos iz naše krajevine izvoziti do 12.000 železniških voz subih češpelj.

— Zamenjava denarja na Reki. Na Reki se zadnjič zamenjavajo krone za lire. In sicer se dobi za 4 K 90 reškega denarja in za 9 K 10 jugoslovanskega denarja po 1 liru.

— Hajduštvo v Slavoniji. Osješka »Nar. Obrana« poroča, da so se začeli po vrvitiški županiji organizirati zeleni kadri in pobeglih zločincev, bivših plenilcev in podobnih življev. Doslej deluje 7 roparskih čet, ki so dobro oborožene.

— Stavka na Češkem. »Čas« poroča na podlagi zanesljivih informacij glede vesti o splošni stavki v okraju Melnik, da gre samo za delno stavko, ki se razteza samo na četrtno delavstva v tem okraju. Dosledaj so pozapri do 20 oseb.

— Krščanska šola na Holandskem zmagala. Te dni je bil v holandski zbornici sprejet zakon, s katerim se zasebne verske šole popolnoma izenačijo z državnimi šolami. Tako so katoličani in pozitivni verni protestanti na Holandskem dosegli za kar so se borili 40 let.

— Valute. Dne 26. julija na bolgrajski borzi: 20 dinarjev v zlatu 24.10 din.; 1 angleški funt 68 din.; 100 francoskih frankov 145 din.; 1 dolar 16.00 din.; 100 italijanskih lir 110 din.; 100 levov 40.50 din.; 100 českih 51 din.; 100 nemških mark 46 din.; 100 češkoslovaških kron 38 din.; 100 avstrijskih

kron 11 din. — Dne 27. julija na zagrebški borzi: 1 dolar 70 K; 100 avstrijskih kron 40 K; 100 carskih rubljev 125 K; 1 napoleon 325 K; 100 nemških mark 175 K; 100 švajcarskih frankov 185 K; 100 italijanskih lir 410 K; 100 češkoslovaških kron 144 K; 1 angleški funt 270 K.

— Oznaka mesecev v Zagrebu. Zagrebški magistrat je izdal naredbo vsem svojim uradom da morajo poslej navajati mesece z internacionalno oznako: januar, februar itd.

— Na ime se ni zanesti. Zagrebške »Narodne Novine« dan za dnevom priobčijo oblastvene odloke, s katerimi razni kufirsti in Herrnsteini izpreminjajo svoja imena v Radičeviče, Hraniloviče in druge take tiče.

Moralne in gmojne posledice ruske revolucije.

Po soglasni sodbi in izpovedi nepristranskih prič je prinesel boljševizem Rusiji politično in gospodarsko smrt. Da je prinesel smrt tudi vsem kulturnemu življenju, si je brez vsega drugega lahko misliti, potrjujejo nam pa to med drugim poročila, ki jih pravkar o svojih izkušnjah v Rusiji objavljajo italijanski socialisti, ki so se nedavno vrnili od ondi.

Vera in šola morata biti temelj vsaki kulturi. Toda vere boljševiški slovar sploh ne pozna, a šola so poleg tega, da so ji izpodmaknili verska tla, tudi drugače popolnoma podili in razmetali in hoteli na razvalinah prejšnjega zgraditi nekaj čisto posebnega, svojega: stavbo boljševiške kulture, vse doslej obstoječe nadkriljujoča zgradba. Toda namera se je žalostno izjalovila: pod rokami boljševiških kulturistov zidarjev je nastala rečna, pohabljen baraka, žalostna vrstica ljudskih kuhinj na gospodarskem polju. Vsa statistika o šolah in vse »vzorne« šole, ki jih imajo boljševiki pri rokah, da z njimi strežejo radovednim tujcem, so zgolj Potemkinove vasi. Socialist Luciano Magrini, ki se je potrudil in si te vasi od blizu ogledal, piše v »Secolu«:

»Sovjetska vlada je šolstvu vsekakor posvetila mnogo skrbi. Odprla je nešteto vaških šol in jih poverila vsakovrstnim zaslimim učiteljem. Povsodi je otvorila čitalnice, knjižnice in muzeje. Boj proti analbetizmu je tako razširila, da je vsak delavec, ki ne zna čitati in pisati, dolžan obiskovati dvamesečni večerni tečaj za analfabeate. Velik program, veliki načrti, sijajne statistike o šolstvu, a dejansko je šola v Rusiji neurejena in vsa narobe, njeni uspehi sploh zelo pomanjkljivi.

V ruski šoli, kakoršna je danes, se malo uči in še manj nauči. Ako se je javni pouk razširil in se je abeceda zasejala med neuke množice, je pa zelo padla temeljitost pouka samega. Na področju više kulture je nastopilo pravo opustošenje; visoki zavodi umirajo, vseučilišča so osamela in propadajo.

Sistem boljševiške šole je: enotnost. Vsaka razdelitev po namenu in strokah je odpravljena. V Rusiji je danes samo ena šola, ki se v eni sami ravni črti stopnjuje. Odpravljene so celo tehnične in trgovske šole. Obiskovanje šole je obvezno od 6. do 17. leta. Prvi dve leti prebijejo otroci v otroških vrtcih; od 8. do 13. leta obiskujejo takozvani tečaj prve stopnje. Pouk je brezplačen. Učenci dobivajo brezplačno tudi obleko in obutev ter enkrat na dan jesti. Šola je popolnoma laična ter je izključen iz nje vsak verski pouk.

Otroci dobivajo v šoli nekako splošno izobrazbo: nekaj zemljepisja, nekaj prirodoslovja itd. Doma se otroku ni treba ničesar učiti, ničesar delati za šolo. Vsako kaznovanje je izključeno, izkušeni sploh ni šolski svetli so sestavljeni iz četrtine učiteljev, četrtine starejših učencev, četrtine delavskih delegatov in četrtine zastopnikov centralnega komisariata za javni pouk.

To bi bil program, ki se je pa v praksi vse drugače izvedel, večinoma s slabim uspehom. Učitelji so se pritoževali Magriniju: »Ne vemo, kaj pravzaprav žele komunisti.« V tem pa deca životari v šoli brez pravega pouka in discipline, pečajoč se z ročnim delom, ki se pa navadno izpreverja v igranje.

Po uradni statistiki je v Petrogradu 400 šol. Toda mnogo teh šol je zaprtih, v drugih je pa število otrok smešno nizko. Tujim delegatom razkazujejo boljševiki par nalašč za to namenjenih »vzornih« šol. Magrini se je potrudil in zasebno obiskal tudi druge šole. Neka upraviteljica mu je priznala, da izmed vseh 400 šol za silo životari komaj polovica.

V »vzornih« šolah je videl veliko snago vsepovsod, samo v fizikalnem kabinetu je debel prah pokrival vse preimete — znamenje, da se jih že dolgo ni nihče dotaknil. Po spalnicah je videl, kako so tod in tam bile nalepljene svetniške slike — znamenje, da je otrokom ostalo od doma še nekaj verskih spominov. Pred

čedom so se zbrali otroci na dvorišču okoli učitelja in odkritih glav zapeli internacionalo. Internacionalo pojo tudi zvečer. To je vsa in edina »molitev« teh otrok.

Na vseučiliščih je več učiteljev nego slusateljev. Tako je v Petrogradu 400 slusateljev in slusateljic in 660 profesorjev; Na vsaka dva dijaka pridejo torej 3 profesorji. Med dijaki je en sam komunist, med profesorji ni nobenega.

In to je edino razveseljivo v boljševiški šolski puščavi.

TEŠINSKO VPRAŠANJE.

LDU Praga, 26. julija. (ČTU) Češkoslovaškemu tiskovnemu uradu se poroča iz Pariza: Po listu »Chicago Tribune« se dementira vest, po kateri bi bil poslanik Wallace na podlagi navodil iz Bele hiše notificiral poslaniškemu svetu, da predsednik Wilson ne sprejme nobene drugačne rešitve tešinskega vprašanja, kakor plebiscit. Poslanski svet še ni dovršil proučevanja tešinskega vprašanja. Dokler se to ne zgodi in dokler njegovih predlogov Čehi ali Poljaki ne odklonijo, vlada Zedinjenih držav ne prične nobene akcije. Ako bi zavezniški svet storil sklep, ki za zainteresirani stranki ne bi bil sprejemljiv, bi nemara Wilson vztrajal pri plebiscitu. Pričakuje se, da bo poslanski svet do torka dovršil redakcijo svoje odločitve in določitev mej.

PROTI VOJNI Z RUSIJO.

LDU Praga, 27. julija. (DKU) Včeraj se je vršil tukaj šod socialnodemokratskega delavstva, na katerem so protestirali proti vojnim nakanam Anglije in manifestirali za mir s sovjetskimi Rusijo. V resolucijah, ki so jih sprejeli na shodi, se poziva vlada, naj se odreče ne glede na entento vsakršno sodelovanje pri vojaških operacijah proti Rusiji. Obenem izjavljajo, da se bo proletarijat češkoslovaške republike upri vsakemu podpiranju vojaških podjetij proti sovjetski vladi proletarske Rusije in da bo preprečil vsak prevoz municije in orožja preko Češkoslovaške za armade, ki se bojujejo z Rusijo.

ANGLEŠKA SE POŠILJA VOJNI MATERIJAL.

LDU Moskva, 26. jul. (DunKU - Brezlično) Ljudski poverjenik Čičerin je ruskemu trgovskemu zastopniku v Londonu Krasinu sporočil, da so sočasno z izjavo angleške vlade, da ne bo dobavljala vojnega materijala protirevolucionarjem, dosepele nove pošiljke armadi generala Wrangla. Ako bo ententa ruske sovražnike nadalje podpirala, bo težko ugoditi angleškim zahtevam. Zločinska angleška politika onemogočuje vse uspehe osrednjega izvrševalnega odbora.

IRSKA SAMOUPRAVA.

LDU London, 26. jul. (DunKU - Brezlično) Iz uradnega poročila o razgovorih angleških delavskih voditeljev o irskem vprašanju se da razbrati, da so se organizirane delavske stranke izrekle, naj ostane Irska angleški dominij s samoupravo, pri čemer se še prouči ulstersko vprašanje. Priporočati je varstvo manjšin na temelju krajevnih glasovanj. Lloyd George je izjavil, da je pripravljen s poljubnimi irskimi voditelji razpravljati o rešitvi irskega vprašanja, a vzdržuje pri tem dva pogoja, da Irska ne bo zahtevala rešitve v ameriskem smislu in da dobi provincija Ulster samoupravo.

FRANCOZI ZASEDLI DAMASK.

LDU Pariz, 26. julija. (DunKU - Brezlično) Francoske cete so zasedle Damask. Emir Faysan je pobegnil. Francija bo zasedla Sirijo in ji dala ustavo po željah arabskega ljudstva.

STAVKE V RIMU PRENEHALE.

LDU Rim, 26. julija. (DunKU - Brezlično.) V zadnjih dneh so prenehale vse stavke ter vlada popoln mir.

ITALIJANSKI SOCIALISTI ZA VLADO.

LDU Rim, 26. julija. (DunKU - Brezlično.) Zbornica je sprejela z 210 glasovi proti 25 glasovom predlog, da se uradno označijo vrednostni papirji. Socialisti so glasovali (prvič) za vlado.

SMRTNE OBSODBE.

LDU Veliki Varadin, 26. julija. (Daman.) V ponovni razpravi v veleizdajniškem procesu pred tukajšnjim vojnim sodiščem so bili bivši ogrski polkov. Csicsi Nagy, podpolkovnik Cserei, poročnik Horthyjeve armade Csapo in okrajni sodnik Jankowicz obsojeni na smrt. Bivši podžupan Lukacs je bil obsojen na 10 let, major Szunyogh na 5 let prisilnega dela. Polkovnik Birtha in javni notar Oerlei sta bila oproščena.

RUMUNIJA IN AVSTRIJA.

LDU Bukarešta, 26. julija. Semkaj je došla komisija, obstoječa iz 15 delegatov avstrijske vlade pod vodstvom Riedla, ki ima nalogo, vzpostaviti trgovske zveze med Rumunijo in Avstrijo. Komisija je že stopila v zvezo z rumunsko vlado ter je imela včeraj posvetovanje z ministrom za zunanje stvari Take Jonescom.

Kmetijski delavec.

Izmed odvisnih je najbolj zapostavljen kmetijski delavec. V tem ko imajo drugi delavci vsaj po večini že bolniško zavarovanje, je kmetijski delavec brez njega. Istotako je brez vsake starostne preskrbe. Ker je pa vse zahteve udeležiti edinole mogoče potom organizacije, si je nadela J. S. Z. nalogo, organizirati kmetijske delavce v samostojno sekcijo »Zvezo kmetijskih delavcev«. Za vsako započeto delo je treba razgovorov in v ta namen se je vršila 26. t. m. ob desetih v Jugoslovanski tiskarni anketa kmetijskih delavcev ob navzočnosti zastopnikov JSZ in kmetijskega delavstva. Odobrila so se pravila temu stanu primerna ter se je izvolil sledeči začasni odbor: Josip Pelikan, predsednik, iz Dobrove pri Ljubljani; Jakob Bohelj, podpredsednik, iz Dobrove pri Ljubljani, nadalje Avgust Cvikelj, Anton Marinček in Janko Pečar. Ko nečeno se je določil tudi »Večerni list« kot začasni list »Zveze kmetijskih delavcev«. — Zveza kmetijskih delavcev ima svojo pisarno na Starem trgu št. 2, kjer je referent somišljenikom na razpolago ob delavskih od 9. do 12. ure in od 3. do 6. ure, ob nedeljah pa od 8. do 12. ure. Nadalje se prosijo vsi oni, ki so prejeli spomence o organizaciji kmetijskih delavcev, da o njih čimpreje ugodno odgovore.

Služkinja.

Seja Zveze služkinj se vrši danes dne 28. t. m. ob 8. uri zvečer v prostorih Jugoslovanske tiskarne II. nadst. J. S. Z. Dnevni red je važen, zato je udeležba obvezna. — Odbor.

Zveza služkinj Poljanska cesta št. 4 je dosedaj preskrbela 111 služkinjam službo. Zglasilo se je pa že 262 gospodinji, ki bi rabile služkinje.

Zagreb. Iz Zagreba je došlo poročilo na Zvezo služkinj, daso službene razmere za služkinje tam zelo slabe. Opozarjamo, naj nobena ne hodi iskati službe v Zagreb. — Vse tovarišice pa, ki gredo kljub temu v Zagreb, naj se zglasijo tam v poselski pisarni Vlaška ulica št. 52. Tam dobe pojasnila in se jim preskrbi prenočišče.

Kuharica — gospodinja, ki bi bila pripravljena iti v službo k župniku v mesto v Dalmaciji, naj se takoj zgasi v poselski posredovalnici v Alojzijevešču, Poljanska cesta št. 4.

Poselska posredovalnica. Služb je na razpolago 23. Med temi so tudi 3 za na delo. Tekom tega tedna se je preskrbela 4 služkinjam služba. Poselska posredovalnica je v soboto t. j. 30. t. m. zaprta.

Kovinar.

Borovlje. (Rdeča kuhinja.) Naši internacionalni, pardon, nemško-nacionalni socialni demokratje morajo imeti neke neko kuhinjo, ker vedno govorijo, da se za člane JSZ nekaj kuha. Pred dvema tednoma se je glavni zaupnik Anton Wieser izrazil proti nekemu delavcu, čeprav ni član JSZ, da za vas »ta črnie« se še nekaj kuha, kar malo počakajte. Pri naših rdečkarjih je pač tako, čeprav si njihov član in plačuej v njihovo organizacijo, če pa nimaš te slabosti, da bi zabavljaj čez Jugoslavijo in čez farje, potem je pa že Bog pomagaj, potem si črn kakor kotel. Prav radi vam verjamemo, gospodje nemško-nacionalni rdečkarji, da pripravljate in kuhate nekaj za nas, ki smo zvesti Jugoslovani in člani JSZ. Ampak to je dobro, da se bo ta vaša kuharija prismojila, ker jo že res preveč dolgo kuhate. Saj je že skoraj eno leto, kar ste pristavili lonec, in še noče zavreti, in tudi ne bo. Ker ta vaša želja, ki jo tako srčno želite, da bi bila tukaj Nemška Avstrija, se vam ne bo nikdar izpolnila. Ker se pa že res toliko s kuharijo pečate, bi vam pa svetovali, da res nekaj skuhate, pa ne za nas, ampak za sebe same. Poberite vse tiste zlahodne rožice, ki jih imate med seboj, in si skuhajte zdravilo in mu dajte ime kakor pri nas pravimo po domače, »manira«. In to zdravilo bi najbolj priporočali za delavnico električnega oddelka, ker tam so neke gotove vrste ljudje, ki imajo neko čudno bolezen, da ne morejo pustiti mirnih ljudi, ki gredo po cesti mimo delavnice. Posebno, če gre kak duhovnik, takrat jih pa tako prime, da kar žvižgati začnejo. In tudi na takozvanem »Centralmagacinu« je nekaj takih, ki so tako duševno bolni, in tudi za te bi priporočali to zdravilo. Pa si bo kdo mislil, da delajo to iz same gole korajže; pa ni tako. Če se gre nad nje in se jih vpraša, kdo to dela, se ti pa kar potuhnejo in ne dobiš nobenega odgovora. Gospodje, če vam pa to zdravilo ne bo pomagalo, bi vam pa svetovali, da bi šli doli v Albanijo, ker doli bode gotovo že večja izobrazba, kakor se kaže pri vas.

Železničar.

Dovje. Zadnji čas je, da pojasnim javnosti postopanje nekaterih gospodov pri železnici. Pred kratkim se je bil Kristijan

Cuznar pri opravljanju svoje službe na progi ranil prste. Zvečer je javil delavodji, naj ga ima za izgovorjenega, če ga drugi dan ne bi bilo delati, ker pojde k zdravniku. Delavodja je vzel stvar na znanje. Navzoči so bili vsi delavci od druge delavske skupine, ki so bili tisti dan pri delu. Cuznar je res drugi dan šel k zdravniku, ki ga je spoznal za bolnega, telefoniral je nato v Kranjsko goro na postajo, naj se obvesti progovnega paznika Kvedra o njegovi nesreči. Obenem je prosil, naj se posreduje pri Kvedru za bolniški list. Odgovorilo se mu je, da se bo zgodilo. Na postaji Dovje je bil priča telefoniranju postajni delavec Janez Komar, dasiravno se je Cuznar javil delavodji za bolnega in je njegovo bolezen pripoznal tudi zdravnik in dasi se je telefoniral v činu njegove bolezni v Kranjsko goro, je vendar Cuznar dobil od progovne sekcije na Jesenicah doslovni prepis dopisa naslovljenega na Kvedra:

Št. 935.

Jesenice, dne 23. julija 1920.

Gosp. progovnemu pazniku Kvedru v Kranjski gori.

Progar Kristijan Cuznar se odpusti od dela s takojšnjo veljavnostjo, ker je samovoljno izostal od dela. Vse službene pripomočke, kakor predpise, službene obleke, legitimacije mora takoj oddati.

Progovna sekcija Jesenice.

Načelnik Zelenko I. r.

Sploh Kveder progarja Cuznarja že dolgo ni mogel videti. Saj se je tudi izjavil, da naj se Cuznar zahvali za svoje zapostavljanje »klerikalcem«. Takšni so torej ti ljudje; ako mislijo, da bodo s svojo strankarsko zagrozenostjo prodrli, se grozovito motijo. Gorenje pojasnilo pa naj služi obratnemu nadzorništvu in progovni sekciji na Jesenicah v informacije, da bodo vedeli, da smo natančno informirani o celi stvari. Ako pa to še ne zadostuje, lahko postrežemo še z drugimi slučajmi in podatki.

Južna železnica — Ljubljana. Na tukajšnji postaji se je dogodilo, da se je pri izplačilu mesečne plače skoroda vsakemu delavcu nekaj odtegnilo za godbo, ki pa razpolaga z njo samo ZJZ. Delavci se vejo ne, zakaj gre. Baje je celo direkcija državnih železnic dala 40.000 K za godbo. Mislili bi, da je potem godba za vse železničarje, brez razlike mišljenja in ne glede na to, pri kateri organizaciji, da je. Toda slučaj so pokazali, da se je vdovi odreklo sviranje pri pogrebu njenega moža, ki ni bil član ZJZ. Torej ne vemo: ali je ravnatelstvo samo ekspozitura ZJZ ali pa je državni urad za vse železničarje, torej tudi za vse njihove organizacije.

PROMETNA ZVEZA.

Prijatelji... Zadnji čas je pri železnici naravnost manjva v odpuščanju. Zjutraj pride na delo, zvečer ga mečejo že vun. Nihče se ne bi zgražal, ako bi bili to hujskači, ki so povzročili zadnji stavko; pa se odpuščajo v veliki večini delavci, ki so bili k stavki primorani, oziroma baš od uradnikov pozvani. Večina njih pa je šla v štrajk v dobri veri, da gre res samo za izboljšanje gmojnega položaja. Postajenačelniki imajo pri odpuščanju popolnoma proste roke, in tako se dogaja, da se odpuščajo železničarji, ki niso v ZJZ ter se sprejemajo Sokoli. Zadosten vzrok za odpust je že, če je delavec član »Prometne zveze« ali pa komunistične organizacije. Mi gledamo mirno to igro, še čakamo, kdaj bo te prijatelje delavstva srečala pamet. A gorje, če se kompetentne oblasti ne zganijo in ne napravijo konec brezvestni samovoljnosti liberalnih načelnikov: izvajali bomo najostrejšje posledice!

Kaj je z obleko? Obljubljaj se nam službena obleka. Pravijo pa, da v kratkem pride in sicer taka, da je sploh nositi ne bo mogoče. Bomo videli! Na vsak način pa je potreba da dobi vsak uslužbenec čepico da se lahko kontrolira kdo ima dostop na progo in kdo ne.

Usnjar.

Ljubljana. V zadnji strokovni številki »Več. lista« smo poročali, da se vrše pogajanja za čevljarje. Imenovana pogajanja se pa niso vršila, ker ni bilo zadostno število industrijev zastopanih, kakor se nam je na telefonično vprašanje odgovorilo. Dosedaj je nam znano to, da se vrše pogajanja čevljarke stroke dne 5. avgusta popoldne. Bomo videli, ali bo to držalo.

Tržiško krščansko-socialno delavstvo se zahvaljuje svetniku Jožetu Potokarju, ker je bil tako priazen, da je pohitel z njim k Sv. Joštu in tam daroval sv. mašo. Bog plačaj to njegovo prijaznost.

Čipkarica.

Št. Jošt nad Vrhniko. Preteklo nedeljo po maši se je vršil v šoli sestanek čipkaric, na katerem je poročal tov. Cvikelj. Razpravljalo se je o potrebi stanovske organizacije čipkaric. Ustanovila se je sku-

pina »Zveze čipkarice« in izvolil odbor. Nadalje se jim je nekoliko pojasnilo glede čipkarske zadruge, njen pomen, ustroj in koristi, ki jih imajo čipkarice od zadruge. Tako se je začelo gibanje tudi po hribih, prišlo je spoznanje, da tako ne more iti pri čipkarstvu dalje, kot je šlo pred vojno, ko so bile čipkarice pod težo kapitalizma prave sužnje.

Pirniče pri Medvodah. Čipkarice iz Pirniča in okolice so si v nedeljo, dne 25. f. m. ob 4. uri popoldne ustanovile svojo skupino. Govoril jim je referent iz Ljubljane, Lepo število navzočih je pritrjevalo sledilo predavanju o važnosti in pomenu organizacije in stanovskem združništvu. Izvolil se je odbor iz petih članic s tov. Ivano Kristanc kot načelnico. Navedenja za poživljenje čipkarske ženske domače obrti je splošno. Vse hoče delati in služiti kruh, kar je umevno, ker vlada ravno v tem okolišču prav značajna brezposelnost med ženskimi stanom. Tu bo treba skorajšnje od pomoči, kakor hitro se otvori Centrala. Od slednje se vse pričakuje. Da se to zgodi, poskrbi Jugoslov. strok, zveza!

Tobačno delavstvo.

Doklade v tobačnih tovarnah Jugoslavije. Iz Belgrada poročajo Zvezi tobačnega delavstva, da se sedaj končno vendarle bližajo zahteve tobačnega delavstva svoji rešitvi. Uprava monopola je na zahteve delavstva izdelala in predložila svoje predloge ministrstvu financ v odobrenje in izplačilo. Naš zastopnik v Belgradu je dobil na razpolago vse podatke, ki so zelo zanimivi. Zahtevala je

Ljubljanska tovarna po naši krščansko-socialni organizaciji 120 % poviška, ljubljanski socialisti in komunisti pa so zahtevali 72 %. Uprava monopola je predložila finančnemu ministrstvu predlog za 30 %, 35 %, 40 % povišanja.

Sarajevski komunisti so zahtevali 50 %, 45 %, 40 %, uprava monopola pa je predlagala 30 %.

Za dalmatinsko tobačno delavstvo so zahtevali komunisti le 20 %, čeprav je dalmatinsko delavstvo najslabše plačano. Naša organizacija je zahtevala za Sinj nad 100 %. Uprava monopola je uvidela, da so komunistične zahteve le pljunek v vodo in je predlagala mnogo več kot so zahtevali komunisti; predlagala je namreč 40 %, 50 %, 66 %.

Rudar.

Zagorje. Skupina Jugoslovanske Strokovne Zveze »Zveze rudarjev« — je poslala deželni vladi za Slovenijo (Poverjeništvu za socialno skrbstvo) v Ljubljani sledečo vlogo: Trboveljska premogokopna družba je v soboto, dne 17. julija 1920 dala razglasiti po svojih organih, da je ona pripravljena izplačati nabavni prispevek, ki je bil sklenjen in priznan v pogodbi, sklenjeni dne 17. junija 1920 med unijo rudarjev in družbo, tudi tistim delavcem, ki so morali pred izplačilom nabavnega prispevka, to je dne 26. junija odrinuti na poziv k vojakom pod sledečimi pogoji, ki so: 1. Da vse delavstvo premogokopne družbe dela pet (5) tedaj, pričenši dne 18. julija in nadalje vsako drugo nedeljo do 12. septembra 1920. 2. Da te nedelje, ki so določene za delo doseže produkcija tri četrtine navadne produkcije, ako katera izmed teh tedaj ne doseže te produkcije, se ne upošteva. 3. Ta nabavni prispevek se pa izplača samo tistim odišlim delavcem, ki so poročeni in ki so vzdržavali stariše, stanujoče v rudniškem revirju. **Proti tem sklopom protestiramo** v imenu skupine Jugoslovanske Strokovne Zveze v Zagorju ob Savi najodločneje in sicer: 1. V pogodbi sklenjeni dne 17. junija 1920 stoji, da mora delavec, ki hoče dobiti nabavni prispevek delati najmanj tri mesece pri rudniku, da doseže popoln nabavni prispevek, ti delavci so delali pri rudniku večnoma po več let, torej so popolnoma upravičeni, da se jim izplača. 2. Družba je itak v pogodbi pristala na ta nabavni znesek, da ga izplača pod tem pogojem, da ji vlada dovoli povišati ceno premoga, torej ji je že tukaj zagotovljeno kritje izplačila tudi tistim delavcem, ki so morali iti par dni pred izplačilom k vojakom, ker četudi družba mesto teh nove delavce vzame v delo, se istim ta nabavni znesek ne bo izplačal, ampak bodo istega deležni šele po pogodbi, ki bo sklenjena od 1. oktobra nadalje. Ako družba ne tirja od delavcev, ki so po izplačilu nabavnega prispevka zapustili delo in odšli drugam prostovoljno, je ona s tem priznala, da so ga upravičeni dobiti, ker se je itak zahtevalo od vsakega delavca, da je moral biti vsaj tri mesece v delu pri tem rudniku, da je bil upravičen ga zahtevati. Torej so ga tudi ti delavci, ki niso odšli prostovoljno od dela, ampak jih je pozvala država na vojaško službovanje, popolnoma upravičeni, da se jim izplača. Če pa je družba napram delavstvu, ki je moralo zapustiti delo na poziv države tako ozkosrčna, naj jim odtegne procentuelno za tistih pet dni, ki so pred izplačilom nabavnega pri-

spevka dobili z delom, drugače pa zahtevamo, da poverjeništvu družbo prisili, da izplača nabavni prispevek vsem, ki so vsaj tri mesece delali pri rudniku brez razlike kakor je sklenjeno v pogodbi. Ker je družbi že zagotovljeno kritje tega izplačila, s tem, da se ji je dovolilo zvišati ceno premoga. 4. S tem, da družba zahteva od delavstva, da dela ob nedeljah izvršuje atentat na delavsko pravo, katero mora delavstvu priznati nedeljski počitek. Vodstvo skupine Jugoslovanske Strok. Zveze prosi torej poverjeništvu za soc. skrb, da o tem pri družbi posreduje, ker je družbi že s povišanjem cen premoga kritje zagotovljeno brez ozira na to, da ima itak ogromne dobičke. — Zagorje, dne 21. julija 1920. — **Alojzij Vertovšek**, predsednik, l. r. — **Leopold Dolinar**, tajnik, l. r.

Delavsko združništvo.

Skupščina I. ljubljanskega delavskega konzumnega društva se bodo vršile dne 8. avgusta t. l. in sicer v **Prevaljah** v prodajniških prostorih ob 8. uri dopoldne; v **Mežici**, v prodajniških prostorih ob pol 11. uri dopoldne, in v **Černi pri Matevžu** tudi ob pol 11. uri dopoldne.

Člani se vabijo, da se udeležijo skupščine v obilnem številu. Skupina Prevalje ima voliti 3, skupini Mežica in Černa pa vsaka po 2 pooblaščenca in ravno toliko namestnikov.

Doslej so se vršile sledeče skupščine I. ljubljanskega delavskega konzumnega društva: 17. julija: v **Trbovljah**, ter so bili izvoljeni za pooblaščenice sledeči člani: Josip Žmavc, Avgust Jordan, Ivan Zupan star., Martin Gričar in Domenik Kolenc.

V **Sv. Križu pri Kostanjevici** pa se je vršila skupščina dne 18. t. m., ter so bili izvoljeni: Janko Komljanec, Franc Marolt, Franc Grubič, Martin Komljanec, Ana Hribar.

Dne 25. t. m. so se pa vršile skupščine v **Trzinu** in **Križu** pri **Trzinu** in so bili izvoljeni v **Trzinu**: Karl Pirc, Martin Slapar, Ivan Majeršič in Jožef Pogačar.

V **Križu** pa: Rudolf Kapš, Josip Sitar in Josip Naglič.

Posebno dobro so bile obiskane skupščine sv. Križa in Trzin. Člani so pokazali, da se zanimajo za naše združništvo.

Stavbinski delavec.

Kamnik. V tovarni na Perovem so delavci organizirani pri komunistični organizaciji in so naša dva delavca takorekoč vrgli iz tovarne. Jugoslovanska strokovna zveza je vložila vsled tega pritožbo na obrtno nadzorništvu s pristavkom, naj ono posreduje in se da zadoščenje dotičnima, ki sta bila terorizirana s tem, da se jih sprejme nazaj v delo in krivce kaznuje. Obrtno nadzorništvu je zadevo uredilo in nam poslalo prepis zapisnika, sestavljenega pri obravnavi dne 22. t. m. na licu mesta. Zapisnik obravnave:

Zapisnik

Sestavljen dne 22. julija 1920 v tovarni za bravarsko in železno robo d. d. na Perovem pri Kamniku.

Navzoči:

za dež. vlado: ing. Anton Stebi, višji obrtni nadzornik; za delodajalca: ing. Stevo Furtinger, kot vodja podjetja; A. Peyer, stavbeno podjetje v Zagrebu. — Za delodajalce: gosp. Iv. Hlepš, zastopnik strokovne komisije; gg. Pogačar Ivan (je že odstopil), Gedilnik Franc, Pavlič Franc, Zupan Miha, Osolin Franc, delavski zaupniki izvoljeni na občnem zboru delavstva dne 18. julija 1920.

Predmet razprave.

Je pritožba Jugoslovanske strokovne zveze št. 2667 od 19. julija 1920 vsebine, da so komunistični delavci odstranili od dela dva člana Jug. strok. zveze in sicer delavca Belcijan Alojzij in Benda Franc.

Zaslišita se najpreje omenjena delavca, katera sledeče izpovesta:

Midva sva se organizirala dne 16. junija pri Jugoslovanski strokovni zvezi in od tedaj naprej se je zahtevalo od nas in sicer prvič 9. t. m., da se organizirava pri osrednjem društvu stavbinskih delavcev, drugače si morava poiskati drugje delo. Zaupniki izpričajo, da sta se izrazila imenovana, da se raje pri duhovnih organizirajo kakor pri barabah. Dne 15. t. m. sta prišla k nama del. zaupnika Pogačar in Cedilnik v spremstvu okoli 20 delavcev, ter sta direktno zahtevala, da morava vzeti v soboto knjižnico oziroma da pristopiva k imenovani organizaciji. Odgovorila sva: »Bomo že videli kaj bo.« Nato so nas zmerjali s farškimi podrepniki, da agitirava za vojsko in da nas bodo v vodo pomočili.

Potem sva ostala na delu do sobote in vsa prišla tudi v ponedeljek zopet na delo. Ko nas delavci zagledajo, pride za-

upnik Pavlič k nama, ter pove da moreva dopoldne delati, a popoldne se bode nama natančneje povedalo. Midva sva odgovorila, da se ne pustiva od sodelavcev delati nobenih predpisov in greva raje sama. Na to sva šla k gospodu Furtingerju in sva zahtevala potrdilo, da ne greva sodelavljeno od dela, nego na pritisk delavstva. Gosp. ing. Furtinger naju ni odpustil od dela, ker ni pripuščal nobenega terorja, nego nama izdal le potrdilo, da odhajava od dela, dokler se ne uredi ta zadeva oblasnim potom.

Ponedeljek popoldne, torek in sredo nisva prišla na delo in v sredo je bila na okrajnem glavarstvu tozadevna preiskava, kjer se je napravil sledeči sklep: v četrtek zjutraj se morava vrniti na delo in delavski zaupniki imajo pozvati delavstvo, da je bilo to nasilje krivično, da se mora bodočnosti vsako enako nasilstvo ukiniti in da ostaneva nemoteno dalje v delu.

V splošnem potrdijo delavski zaupniki te dogodke in izjavljajo, da bodo vse kar je v njih moči storili, da ne bode prišlo do enakih nasiljev in da bodo člani Jugoslovanske strokovne organizacije nemoteno delali na svojem službenem mestu.

Da bodo tudi člani te organizacije zastopani v delavskem zaupništvu, izvolijo delavci organizirani v Jugoslovanski strokovni zvezi enega delavca kot delavskega zaupnika, katerega priznajo tudi ostali delavski zaupniki.

Po prečitaniu tega zapisnika, se potrjuje pravilnost in brezgovorno podpisuje.

Perovo, dne 22. julija 1920.

Ing. Stevo M. Furtinger s. r., Belcijan Alojzij s. r., Benda Franc s. r., Pavlič Franc s. r., Cedilnik Franc s. r.

Delavska zaupnika Zupan in Osolin ne podpiseta in odstopita od delavskega zaupništva.

Ing. Stebi s. r., Ivan Hlepš s. r.

Gospod ing. Furtinger, kot vodja podjetja izjavlja še, da ne bo odpustil imenovanih delavcev, tudi ako bi osrednje društvo stavbinskih delavcev pretlo z najstrožjim orožjem t. j. s stavko.

Pogodbo, s katero bi zahtevalo delavstvo izključitev imenovanih, ne bo nikdar podpisal. Pač pa izjavlja, da bode sam prigovarjal imenovanim, da izstopijo iz službe, ker je prepričan, da drugače ne bo miru med delavstvom.

Ing. Stevo M. Furtinger s. r.

Tako se je ta zadeva sedaj poravnala. Pri vsem tem imamo pripomniti še to: Dolžnost obrtnega nadzorništvu bi bila, da bi se pozvalo k razpravi tudi zastopnika Jugoslovanske strokovne zveze, kar se pa ni storilo. Zato bi želeli, da v prihodnjem obrtno nadzorništvu, ako bo še kakšen enak slučaj, odpravi tudi ta nedostatek.

I. slovanski orlovski tabor v Mariboru.

Tabor »Svete vojske« se vrši v ponedeljek, dne 2. avgusta 1920, v Narodnem domu. Pričetek ob 8. uri zjutraj. Govorili bodo: Dr. Matej Justin: Alkoholizem in ljudsko zdravje. Dr. Andrej Gosar: Socializem in alkoholizem. Dr. Franc Kovačič: Delo za treznost na štajerskem. Pavao Jesih: Sveta vojska na Hrvaškem. Marija Stupca: Boj zoper nenravnost. Antonija Stupca: Boj zoper surovost. Naprošen bo tudi eden izmed zastopnikov ameriške deputacije, da poroča o prepovedi alkohola v Ameriki. — Vse, ki boste na taboru, prosimo in pozivljamo, da počakate in se udeležite tudi našega tabora! Posledno pa še vabimo Stajerce, ki imajo najbližje, da pridejo in pokažejo zanimanje za to našo stvar. Kajti baš na Stajerskem Sv. vojska ni najmanj potrebna. — Popoldne ob drugi uri bo na istem mestu zborovanje »Dobrodelnosti«. Poročajo: Župnik Ant. Mrkun: Potreba dobredelnosti. Župnik M. Štrakl: Dobredelnost na štajerskem. Nadzornik Fran Lavtižar: Zveza jugoslovanskih dobredelnih društev. — Udeležite se tudi tega! — Takoj nato sestanek duhov. čine, razgovor o stanovski organizaciji.

Gg. katehetje, ki so se priglasili za mariborsko zborovanje (v petek, 30. julija, ob desetih dopoldne v dvorani društva katol. rokod. pomočnikov), naj bi se odpeljali iz Ljubljane z rednim vlakom že v četrtek ob 10. 41. min. dopoldne, da bi imeli med vožnjo po možnosti informacijski posvet. Do zborovanja bo pa možno priti tudi z vlakom, ki odhaja iz Ljubljane v petek zjutraj ob 4. uri 15. min.

VOZNI RED

I. Na progi **Ljubljana—Maribor** vozi sledeči poseben vlak:

A. V petek, 30. julija t. l. odhod iz Ljubljane ob 10. uri, prihod v Maribor glav. kol. ob 14. uri 20 min.

B. V soboto, 31. julija t. l. odhod iz Ljubljane ob 4. uri 43 min., prihod v Maribor glav. kol. ob 9. uri 30 min.

C. V soboto, 31. julija t. l. odhod iz Ljubljane ob 13. uri, prihod v Maribor glav. kol. ob 17. uri 30 min.

II. Na progi **Zagreb—Maribor** vozi sledeči vlak:

A. V sredo, 28. julija t. l. odhod iz Zagreba ob 13. uri 10 min., prihod v Maribor ob 19. uri 41 min. Na Zidanem mostu se priklapi temu vlaku skupina voz z 650 dijakih iz Ljubljane, katere pripelje na Zidani most redni vlak, ki odhaja iz Ljubljane ob 14. uri 15 min.

B. V petek, 30. julija t. l. odhod iz Zagreba ob 9. uri 30 min., prihod v Maribor ob 15. uri 40 min.

III. Na progi **Grabštanj—Maribor** vozi sledeči vlak:

V nedeljo, 1. avgusta t. l. odhod iz Grabštanja ob 1. uri prihod v Maribor ob 4. uri 30 min.

IV. Na progi **Lendava—Čakovce—Maribor** vozi sledeči vlak:

V petek, 30. julija t. l. odhod iz Lendave ob 9. uri, prihod v Maribor ob 14. uri.

V. Na progi **(Wien)—Špilje—Maribor** vozi poseben vlak za goste iz Češkoslovaške republike v petek, 30. julija in prihaja v Maribor ob 17. uri.

VI. Na progi **Trebnje—Št. Janž** vozi poseben vlak:

V petek, 30. julija t. l. odhod iz Trebnja ob 6. uri 37 min. zjutraj, prihod v Št. Janž ob 7. uri 40 min. Ta vlak ima zvezo z vlakom iz Novega mesta, ki prihaja v Trebnje ob 6. uri 34 min. zjutraj.

VII. Na progi **Brod—Sisek—Zagreb—Maribor**:

V četrtek, 29. julija odhod iz Broda ob 8. uri 30 min. zjutraj, prihod v Sisek ob 16. uri, prihod v Zagreb ob 19. uri, prihod v Maribor 30. julija ob 4. uri 36 min. zjutraj.

Postanek in vstop na vseh postajah. Glede prihoda in odhoda v vmesnih postajah naj se udeleženci informirajo na posebnih postajah.

Poleg posebnih vlakov bodo ojačeni redni osebni vlaki na progi Ljubljana—Maribor, Zagreb—Maribor, Čakovce—Pragersko, Ljubljana—Maribor, Vrhnika—Ljubljana, Trilj—Ljubljana, Tržič—Kranj.

Iz Maribora se vračajo posebni vlaki:

I. Na progi **Maribor kor. kol.—Grabštanj**:

1. avgusta odhod iz Maribora kor. kol. ob 22. uri 5 min., prihod v Grabštanj ob 4. uri 28 min.

II. Na progi **Tezno—Ljubljana**:

A. 1. avgusta odhod iz Tezne ob 23. uri 58 min., prihod v Ljubljano ob 4. uri 50 min.

B. 2. avgusta odhod iz Tezne ob 24. uri 30 min.

III. Na progi **Maribor glav. kol.—Zagreb**:

2. avgusta odhod iz Maribora ob 8. uri 12 min., prihod v Zagreb ob 13. uri 30 min.

IV. Na progi **Maribor glav. kol.—Ljubljana**:

A. 2. avgusta odhod Češkoslovaškega vlaka iz Maribora ob 7. zjutraj. Vlak postane vsled sprejema na vseh postajah. Prihod v Ljubljano ob 11. uri 30 min.

B. 2. avgusta odhod posebnega vlaka hrvaških gostov-izletnikov ob 6. uri 30 min. prihod v Ljubljano ob 11. uri.

V. Na progi **Št. Janž—Trebnje**:

Odhod iz Št. Janža ob 8. uri 29 min. in pride v Trebnje ob 9. uri 45 min. in ima zvezo na osebni vlak.

VI. Na progi **Ljubljana gl. kol.—Jesenice**:

Odhod iz Ljubljane 2. avgusta ob 5. uri 17 min. zjutraj, prihod na Jesenice ob 7. uri 21 min. zjutraj.

Posamezne organizacije se vozijo po sledečem voznem redu:

Orli tekmovalci za oddelek odhajajo v četrtek 29. julija z rednim vlakom ki odpelje iz Ljubljane ob 10. uri 41 min.

Vsi drugi Orli brezpogojno v petek, 30. julija s posebnim vlakom, ki odpelje iz Ljubljane ob 10. uri. Izvzeti so samo Orli nove meškega, belokranjskega in trebanjskega okrožja, ki vstopijo v petek v Zidanem mostu v redni vlak, ki odpelje iz Zidanem mosta ob 12. uri 28 min.

Orlice iz Goranske, Notranjske in Dolenjske se odpeljejo v petek 30. julija z rednim vlakom, ki odhaja iz Ljubljane ob 10. uri 41 min.

Druga Orlice se odpeljejo v soboto, 31. julija s posebnim vlakom, ki odhaja iz Ljubljane ob 4. uri 43 min.

Učiteljsko odhaja v petek, 30. julija z rednim vlakom, ki odpelje iz Ljubljane ob 4. uri 15 min. in prekine vožnjo v Ponikvi ter jo nadaljuje z naslednjim rednim vlakom ob 13. uri 41 min.

Dijštvo iz Hrvatske odhaja v sredo, 28. julija s posebnim vlakom, ki odpelje iz Zagreba ob 13. uri 10 min. V Zidanem mostu se priklapi temu vlaku skupina voz z dijakih, ki se odpeljejo iz Ljubljane ob 14. uri 15 min.

Pevska zveza »Ljubljana« odpotuje z rednim vlakom v soboto, 31. julija ob 4. uri 15 min. iz Ljubljane.

Člani Jugoslovanske strokovne zveze se odpeljejo s posebnim vlakom v soboto, 31. julija, ki odhaja iz Ljubljane ob 4. uri 43 min.

Vsi drugi udeleženci se odpeljejo s posebnim vlakom, v soboto 31. julija, ki odhaja iz Ljubljane ob 13. uri.

Korošci se vozijo s posebnim vlakom v nedeljo, 1. avgusta. Vlak odhaja iz Grabštanja ob 1. uri in prihaja v Maribor ob 4. uri 30 min.

Posamezne organizacije se vračajo po sledečem voznem redu:

Korošci se vračajo 1. avgusta s posebnim vlakom, ki odhaja iz Maribora—Racje ob 22. uri 15 min. in prihaja v Grabštanj ob 4. uri 28 min.

Gorenjci, Dolenjci in Notranjci se vračajo 1. avgusta s posebnim vlakom, ki odhaja iz Tezne ob 23. uri 58 min.

Vsi drugi udeleženci iz Kranjske in Stajerske se odpeljejo v ponedeljek, 2. avgusta ob 24. uri 30 min. iz Tezne s posebnim vlakom, ali pa z rednimi vlaki, ki odhajajo iz Maribora glav. kol. ob 3. uri 8 min. in ob 10. uri 13 min.

Udeleženci v smeri Pragersko—Čakovce se vračajo iz Maribora 2. avgusta z rednim vlakom, ki odhaja ob 8. uri 33 min.

Hrvati se vračajo v ponedeljek 2. avgusta s posebnim vlakom, ki odhaja iz Maribora ob 8. uri 12 min. in pridejo v Zagreb ob 13. uri 30 min.

Hrvati izletniki na Bled se vozijo s posebnim vlakom, ki vozi iz Maribora v ponedeljek, 2. avgusta ob 6. uri 30 min. in pridejo v Ljubljano ob 11. uri.

Čehoslovaki se odpeljejo iz Maribora ob 7. uri.

Odgovorni urednik Jože Rutar.

Izdajatelj konzorcij »Večerni list«.

Tisk »Jugoslovanska tiskarna« v Ljubljani.